

foto: Henk Thomas

Het syndroom van de hond

De minachting voor het onderwijs aan de UvA vindt **Solange Leibovici** uitermate zorgwekkend. De universiteit is een bolwerk van zelfvoldaan bureaucratisme geworden. Met als gevolg meer werk en vooral meer regels.

Alweer een tijdje geleden definieerde cultuurhistoricus Thomas von der Dunk in *NRC Handelsblad* de Nederlandse universiteiten als 'middelmaat in prozactaal'. In zijn artikel viel hij de universiteiten aan op een aantal punten: extreme bureaucratisering, wetenschappelijke onwetendheid van de bestuurders, onduidelijk beleid en vriendjespolitiek, en algehele lamlendigheid in het opzetten van onderzoeksprojecten. Wat mij echter het meest verontrust, is de nooit uitgesproken maar vergaande minachting voor het onderwijs. En dat terwijl het geven van onderwijs de belangrijkste taak van universiteiten zou moeten zijn.

De Universiteit van Amsterdam profileert zich graag met de kreet 'de universiteit met inhoud'. Maar als er iets is dat de UvA mist, dan is het juist inhoud. En kennis, en visie, en creativiteit, en moed, en durf. In plaats van een broeinest van ideeën, een plek waar nieuwe concepten worden getoetst en tegelijk bepaalde tradities in ere worden gehouden, is de UvA verworden tot een bolwerk van zelfvoldaan bureaucratisme, dat slechts tot doel heeft het in stand houden van zichzelf. Clubjes en netwerken dicteren er de wetten, en voor

eenlingen is geen plaats. Het College van Bestuur lijkt te bestaan uit een paar gemankeerde stadsplanners die, om iets van een spoor van hun tijdelijke aardse leven achter te laten, het hart van Amsterdam tot een onaangename campus willen veranderen. Het syndroom van de hond, noemt men dat in Frankrijk. Een drol neerleggen om te laten zien dat je langs geweest bent.

De nieuwe collegevoorzitter is iemand die bij Geesteswetenschappen maar al te bekend is, en niet in gunstige zin. Alleen de studenten hebben geprobeerd zijn met haast doorgevoerde benoeming tegen te houden, maar het spreekt voor zich dat zij niets in te brengen hadden.

De vele ambtenaren, beleidsmedewerkers, managers en directeurs bij de UvA moeten natuurlijk aan het werk worden gehouden en laten zien dat zij hun mooie kantoren verdiend hebben. De meesten van hen zijn volslagen overbodig, en om dit te verbergen bedenken ze idiote plannen die het onderwijs onmogelijk maken dankzij een ondoordringbaar en steeds veranderend stelsel van onzinnige regels.

Over de inhoud van het onderwijs wordt nooit gesproken. Die doet er kennelijk niet toe. Promovendi zonder enige leservaring worden voor de klas gezet; er worden weer werkcolleges gegeven in te kleine zalen aan groepen van vijftig studenten, terwijl het wegsturen van een aantal overbodige ambtenaren ruimte zou geven voor nieuwe, en vooral kundige docenten, aangenomen omdat zij goed zijn en niet omdat ze het vriendinnetje (lees slaafje) van de hoogleraar zijn.

Nieuw is ook dat mastermodules voortaan in steenkolenengels moeten worden gegeven. Hiermee kunnen studenten die hun moedertaal al niet beheersen, zich ook in een tweede taal gebrekkig leren uitdrukken.

INHUMAAN

De docenten en studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen hebben dit jaar kennis mogen maken met het laatste wanproduct dat ambtenaren uit hun hyperactieve hersenen hebben weten te persen onder de naam 'Rendementsmaatregelen en onderwijs vernieuwing'. Tijdens het zomerreces – toen iedereen weg was – zijn de nieuwe rendementsmaatregelen inge-

Over de inhoud van het onderwijs wordt nooit gesproken. Die doet er kennelijk niet toe

voerd die ervoor moeten zorgen dat studenten ietsje sneller afstuderen. Het motto *Beginnen=> Meedoen=> Afronden* moet studenten aansporen om actief mee te doen aan de modules en deze daadwerkelijk af te ronden. In plaats van een tentamen en twee herkansingen komt een cumulatief systeem van deeltolsten 'dat de student stimuleert om gefaseerd te studeren'.

In de praktijk betekent dit dat docenten die al gek worden van alle administratieve rompslomp en nauwelijks tijd overhouden om nieuwe modules te ontwikkelen, alleen nog bezig zullen zijn met het bedenken en nakijken van opdrachten en het uitrekenen van deeltolsten. Studenten die langzamerhand kotsziek worden van de geestdodende schoolsheid van het academische onderwijs, zullen nog vindingrijker worden in het bedenken van smoesjes en het overschrijven van internet.

Het rapport vermeldt overigens dat de nieuwe maatregelen geenszins ingegeven zijn vanuit kritiek op het onderwijs en het functioneren van docenten: het is juist zo dat zeer veel modules bij taal- en letterkunde een goed rendement hebben.

Waren er dan geen andere, betere zaken waarin energie kon worden gestoken? Klaarblijkelijk niet, want vernieuwende ideeën moet je bij de 'universiteit met inhoud' niet verwachten. Voor aanpassing en ondersteuning van deze nieuwe regels wordt meer dan 55.000 euro vrijgemaakt. Voor één keer hield de UvA de hand iets minder stijf op de calvinistische knip. Vernieuwing bestaat tegenwoordig uit het inschakelen van digitale methoden: Blackboard en Gradebook zijn verplicht gesteld. Het nieuwste is Pontifex, een systeem dat niets met het Vaticaan te maken heeft, maar toch op dictatoriale wijze over het cijfermatige aspect van het onderwijs heerst. Het is niet langer mogelijk om studenten die iets meer tijd nodig hebben om een eindopdracht uit te voeren, die tijd ook te gunnen. Pontifex eist dat het cijfer er op tijd is, anders krijgt de student een nul! Dat het hier om mensen gaat, doet er blijkbaar niet toe; dat je studenten op die manier kwijtraakt ook niet. Als het systeem maar klopt. Zo kan een docent ook niet langer beslissen dat een student die zich te laat heeft ingeschreven toch een college mag volgen: ook daar is een systeem voor, of een omhooggevalen administratief medewerker. En wanneer OC's vergaderen wordt druk gebabbeld over... systemen! EvaSys zal vermoedelijk Uvalon vervangen, maar vlak Zoomerang niet uit. Een alternatief plan van de CSR over integratie van onderzoek wordt snel opzij geschoven. Over inhoudelijke zaken zou toch niet gesproken worden?

Door alle systemen raken universiteiten geleidelijk aan onmenselijk. Persoonlijke contacten maken plaats

voor mailtjes. Powerpoint schijnt ook een must te zijn geworden; ik kan er geen belangstelling voor opbrengen, heb al die mooie presentaties al te vaak door gebrekkige apparatuur zien stranden. En als het werkt, is de powerpointer zo in de technologie verdiept dat hij/zij vergeet dat er ook nog mensen in de zaal zitten. Alles wat een docent nodig heeft bij het geven van onderwijs is een zwart bord, een krijtje, uitgebreide kennis, niet alleen van de laatste modes maar ook van de geschiedenis van zijn vak, en het vermogen om anderen te inspireren.

BANALITEIT VAN HET KWAAD

Aan de eindeloze regels is weer iets nieuws toegevoegd: het Project Nieuwe Inrichting Administraties (Pnia), waarbij tijdverantwoording centraal staat. Deze symbolische prikklok heeft tot doel om inzicht te krijgen in de werkelijke kosten van onderzoek, onderwijs en ondersteunende processen. Iedere docent of ambtenaar dient zijn tijd te verantwoorden door het dagelijks of wekelijks online invoeren van de gewerkte uren op het UvA-netwerk. Voor het ondersteunend personeel (dat zich overigens vaak gedraagt alsof de docenten voor hén werken) is dit niet zo'n punt; voor docenten komt dit werk nog eens bovenop het gemiddelde anderhalf uur dat al dagelijks aan mailen met studenten wordt besteed. Onderwijzend personeel klaagt altijd, maar houdt zich braaf aan de regels, ook al wordt er hier en daar toegegeven dat er druk met uren wordt gesjoemeld. Een teveel aan regels werkt altijd corruptie en leugenachtigheid in de hand.

Wat gaat er met deze gegevens gebeuren? Ze zullen ongetwijfeld zo worden gemanipuleerd dat daaruit blijkt dat het onderwijzend personeel nog harder moet werken en dat je voor het geven van een college nog minder uren krijgt. In de periode tussen eind jaren tachtig en nu is dat aantal uren al zo'n beetje gehalveerd.

Enerzijds worden jonge docenten schaamteloos uitgebuit, anderzijds wordt er geklaagd over vergrijzing: oudere docenten wordt duidelijk gemaakt dat ze misschien beter achter de geraniums kunnen gaan zitten. Wanneer zij dat doen, wordt dezelfde dag nog hun sleutel in beslag genomen en hun UvA-mailadres opgeschort. Alle misstanden worden geslikt omdat de Universiteit van Amsterdam geen personeelsbeleid kent. Wie is daar schuldig aan? Niemand. De hoogleraar verschuilt zich achter de directeur, die geeft de schuld aan de decaan, die doet wat het College van Bestuur hem opdraagt, en het college verwijst naar Den Haag. Ook de universitaire bureaucratie kent haar banaliteit van het kwaad. ●

Thomas den Drijver (28), Alexander Six (25) en Willem Gerritsen (25) maakten de afgelopen jaren videoclips bij media-productiemaatschappij Corrino.

Den Drijver, Six en Gerritsen, respectievelijk producer, art director en regisseur, zijn verantwoordelijk voor de productie van de videoclips van de Nederlandse bands Postman, A Balladeer en Wudstik, die dit jaar op Lowlands optraden. *Den Drijver*: 'Het maken van een videoclip is iets als een verblijf in een zomerkamp. Met een groep mensen werk je aan een creatief totaalproject, waarvoor je de ene week in een tent in de woestijn slaapt en een week later tussen fotomodellen in de studio staat.' Drijver studeerde rechten en film- en televisiewetenschappen aan de UvA. Via Six en Gerritsen begon hij als productieassistent bij de opnamen van een video voor reggaeformatie Beef! Vervolgens vroeg Gerritsen (oud-UvA-student filosofie) Den Drijver als producent voor de videocliptrilogie van de Zeeuws-Utrechtse band Ragoon. Six en Gerritsen waren toen al een creatief duo. Six (drie jaar kunstgeschiedenis): 'De samenwer-

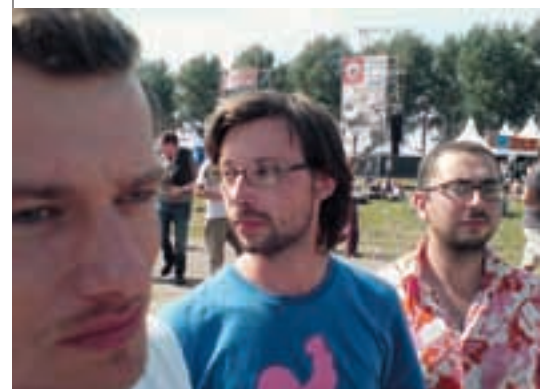

foto: Folia

king tussen Willem en mij begon met het maken van een korte film bij een studententoneelstuk. Omdat we beiden het idee hadden in de praktijk meer en sneller te leren dan door onze studies, besloten we een bedrijfje te starten: G6. Na een eerste betaalde reclameopdracht voor Freecom en diverse andere videoklussen sloten de twee zich aan bij Corrino. Ook Den Drijver vond zijn studie te theoretisch. 'Wel volg ik op het moment lessen op de scriptschool in Amsterdam. De drie zien hun professionele toekomst in de wereld van de speelfilm. *Gerritsen*: 'Reclamefilms maken we voornamelijk om geld te verdienen, maar onze creativiteit kunnen we pas echt kwijt in het maken van muziekvideo's en op de lange termijn hopelijk ook in films.' (Maurice Selekty)

WWW.CORRINO.COM